

Miljö- och energidepartementet

Internationella sekretariatet

Rådets möte (miljöministrarna) den 4 mars 2016

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen

Lagstiftningsärenden

2. (Ev.) godkännande av A punkter

A punktslistan är ännu inte känd

Icke lagstiftningsärenden

3. (Ev.) godkännande av A punkter

A punktslistan är ännu inte känd

4. Uppföljning av FN:s klimattoppmöte (COP 21)

- Riktlinjedebatt

Avsikten med behandlingen i rådet

Ordförandeskapet har för avsikt att miljørådet ska föra en riktlinjedebatt om uppföljningen av FN:s klimattoppmöte (COP 21) som ägde rum i Paris den 30 november-12 december 2015.

Bakgrund

Vid COP21 i Paris enades världens länder om ett nytt globalt och rättsligt bindande klimatavtal som ska gälla från 2020. Avtalet slår fast att den globala temperaturökningen ska hållas långt under (*well below*) två grader och att länderna ska sträva efter att begränsa den till 1,5 grader. Avtalet innebär att länder successivt ska skärpa sina åtaganden och förnya eller uppdatera dessa vart femte år. En global översyn av de samlade åtagandena kommer också att ske vart femte år.

Avtalet etablerar även principer för uppföljning och rapportering. En ny mekanism som ska bidra till utsläppsminskningar och främja hållbar utveckling etableras också.

Avtalet erkänner vidare vikten både av anpassning och av att undvika och hantera de skador och förluster som klimatförändringarna ger upphov till. Genom Parisavtalet läggs grunden för fortsatt stöd genom klimatfinansiering, tekniköverföring och kapacitetsuppbyggnad till utvecklingsländernas arbete med både utsläppsbegränsningar och klimatanpassning och samtidigt uppmuntras fler länder att bidra till klimatfinansiering framöver. COP21 förlängde även åtagandet om att mobilisera klimatfinansiering till utvecklingsländer.

Vid Europeiska rådets möte 18 december 2015 välkomnades det historiska utfallet från COP21. Kommissionen och Rådet inbjöds vidare att analysera resultatet från COP21, med särskild tanke på 2030-ramverket.

Kommissionen har inlett en analys av utfallet av Paris och dess innebörd för det fortsatta internationella arbetet inklusive det EU-interna klimatarbetet. Analysen kommer att delas med medlemsstaterna inför miljørådsmötet men har ännu inte nått medlemsstaterna.

Ordförandeskapet har förberett två frågor inför diskussionen:

1. *Stödjer ni ordförandeskapets läsning av utfallet från COP21?*
2. *Vilka är era första reflektioner utifrån kommissionens analys kring utfallet från COP21 och nästa steg för EU?*

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar utfallet från COP21 och delar i huvudsak den positiva syn som ordförandeskapet delgett. Parisavtalet innebär ett skärpt globalt temperaturmål som kräver en ökad ambitionsnivå för utsläppsminskningar. Avtalet innebär också en ökad ambitionsnivå för anpassning och finansiering. Detta får betydelse för det internationella och EU-interna klimatsamarbetet. Det är enligt regeringen viktigt att EU blir part till avtalet så snart som möjligt, genomför samt bidrar till att vidareutveckla avtalets olika delar. En tidplan för EU:s ratificeringsprocess behöver tas fram.

Av särskild vikt är Parisavtalets femåriga cykler som ger möjlighet att öka ambitionen över tid. En första dialog inom FN:s klimatkonvention kring den globala ambitionsnivån kommer att hållas 2018. Cyklerna är

en förutsättning för att kunna hålla den globala temperaturökningen väl under två grader med en strävan att begränsa den till 1,5 grader. Alla länder inklusive EU bör nu överväga hur klimatarbetet på sikt kan stärkas. EU bör fortsatt inta en ledande roll i FNs klimatförhandlingar och trycka på vikten av att alla länder behöver se hur de långsiktiga ambitionerna kan höjas i ljuset av Paris.

Det är enligt regeringen viktigt att Parisavtalet fullt ut beaktas i den fortsatta utformningen och genomförandet av ramverket för klimat och energi för 2030 och i annat klimatarbete. Det är av särskilt vikt att EU hittar vägar som möjliggör deltagande i de femåriga ambitionscyklerna inklusive genom ökad klimatambition inom EU.

Inom ramen för 2030-ramverket anser regeringen att EU:s ansvarsfördelning för den icke-handlande sektorn (ESD) bör utformas på ett sätt som säkerställer långsiktig kostnadseffektivitet och minskande utsläpp i alla medlemsländer. EU bör se över andra politikområden som har bäring på medlemsstaternas klimatarbete så att medlemsstaterna kan vidta de nationella åtgärder som krävs för att nå energi- och klimatmålen, såsom kostnadseffektiva ekonomiska styrmedel för bland annat utveckling av biobränslen. Det är enligt regeringen även angeläget att EU utvecklar skärpta gemensamma styrmedel till exempel för transportsektorn.

5. Hormonstörande ämnen

- Antagande av ett uttalande från rådet

Avsikten med behandlingen i rådet
Ordförandeskapet har för avsikt att miljørådet ska anta en rådsdeklaration som bekräftar att kommissionen ska vidta de åtgärder som krävs för att följa domen från den 16 december 2015 i målet mellan Sverige och kommissionen om vetenskapliga kriterier för att identifiera hormonstörande ämnen.

Bakgrund

Enligt förordning 528/2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter skulle kommissionen genom en delegerad akt ha beslutat vetenskapliga kriterier för att identifiera hormonstörande ämnen senast den 13 december 2013. Kommissionen tog fram ett underlag för att kunna besluta om kriterierna våren 2013 men stoppade processen sommaren 2013. Kommissionen valde därefter att genomföra ett offentligt samråd och inleda en konsekvensanalys som fokuserade på samhällsekonomiska

konsekvenser av kriterierna. Den konsekvensanalysen pågår fortfarande och analysen har påbörjats utan deltagande från medlemsstaterna.

I juli 2014 stämde Sverige kommissionen med stöd av artikel 265 i fördraget om europeiska unionens funktionssätt för att den inte antagit vetenskapliga kriterier för att identifiera hormonstörande ämnen enligt vad som slagits fast i EU:s biocidförordning. Rådet, Europaparlamentet, Danmark, Nederländerna, Finland och Frankrike intervenerade till stöd för Sverige i målet. EU-domstolen har behandlat målet som ett förtursmål. Den muntliga förhandlingen ägde rum i november 2015 och domen meddelades den 16 december 2015.

Domstolen slår fast att kommissionen har brutit mot unionsrätten genom att inte besluta om kriterier för att identifiera hormonstörande ämnen. Domen är tydlig med att EU:s biocidförordning inte kräver att en konsekvensanalys görs innan de vetenskapliga kriterierna beslutas. I domen sägs också att vetenskapliga kriterier för att identifiera hormonstörande ämnen ska utformas utifrån tillgänglig information om hormonsystemets funktion och att samhällsekonomiska hänsyn därför inte kan tas när kriterierna utformas.

Av artikel 266 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt följer att kommissionen är skyldig att vidta de åtgärder som krävs för att följa domen.

Samma dag som domen meddelades informerade kommissionen om att den avser att fortsätta med konsekvensanalysen under hela 2016 och att kriterierna kan beslutas först därefter. Efter omfattande kritik från bland annat Europaparlamentet och några medlemsstater, däribland Sverige har kommissionen sedermera backat från sitt tidigare besked och meddelat att den avser att påskynda konsekvensanalysen och komma till beslut till sommaren 2016.

Ordförandeskapet har föreslagit en deklaration som hänvisar till domslutet och till artikel 266 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och uttalar att kommissionen är skyldig att vidta de åtgärder som krävs för att följa domen. En radsdeklaration tas i enhällighet.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen anser att Sverige ska ställa sig bakom den föreslagna radsdeklarationen. Det är enligt regeringen viktigt att kommissionen,

liksom övriga EU institutioner, respekterar Unionens funktionssätt och gällande lagar. Vidare förutsätter ett effektivt lagstiftningsarbete att lagstiftarna kan delegera befogenheter till kommissionen som i sin tur måste utföra de uppgifter som ålagts dem.

Regeringen hoppas att kommissionen nu avser att involvera medlemsstaternas vetenskapliga expertis och önskar ytterligare information om den fortsatta processen att utveckla de vetenskapliga kriterierna.

Regeringen föreslår att Sverige även påminner kommissionen om åtagandet i det 7:e miljöhandlingsprogrammet att utveckla en strategi för en giftfri miljö inom Unionen till 2018, vilken bland annat ska bygga på åtgärder vidtagna senast 2015 som minimerar exponeringen för hormonstörande ämnen.

6. Den europeiska planeringsterminen/ den årliga tillväxtöversynen 2016 och miljön och klimatets bidrag till tillväxt och sysselsättning
- Diskussion

Avsikten med behandlingen i rådet
 Ordförandeskapet har för avsikt att miljørådet ska diskutera hur Agenda 2030 om hållbar utveckling med låga växtgasutsläpp, med beaktande av en cirkulär ekonomi kan integreras i makroekonomisk politik på EU och nationell nivå som ett sätt att bidra till den europeiska terminens mål att skapa tillväxt och sysselsättning.

Bakgrund

Kommissionen presenterade sin årliga tillväxtöversikt (Annual Growth Survey) den 26 november 2015. Tillväxtöversikten innehåller förslag till prioriteringar för den ekonomiska politiken inom EU kommande år. Kommissionen konstaterar att en försiktig återhämtning sker.

I kommissionens arbetsprogram för 2016 aviseras ett kommande initiativ som ska behandla Europas ekonomiska tillväxt samt social- och miljömässig hållbarhet efter 2020. Mot bakgrund av detta har det nederländska ordförandeskapet presenterat två frågeställningar för diskussion på miljørådet:

1. *Hur kan Agenda 2030 om hållbar utveckling och övergången till en cirkulär ekonomi med låga växthusgasutsläpp på bästa sätt integreras i makroekonomisk politik på EU- och nationell nivå?*

2. *Hur kan man på bästa sätt följa upp framstegen också med tanke på kommissionens kommande tillväxtinitiativ om en hållbar europeisk framtid?*

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen föreslår att Sverige välkomnar en bred diskussion beträffande det tillväxtinitiativ för perioden efter 2020 som kommissionen aviserat i sitt arbetsprogram för 2016 och ser att ett sådant initiativ också bidrar till hållbar utveckling så att Agenda 2030 målen nås.

Gällande den inledande frågan föreslår regeringen att Sverige ska lyfta fram möjligheten i att ha en tydlig samordningsfunktion inom kommissionen för genomförande av Agenda 2030. Sverige kommer inom kort inrätta en delegation som ska ta fram en nationell handlingsplan för genomförandet av Agenda 2030. På motsvarande sätt skulle det enligt regeringen med fördel behövas en fokalpunkt i kommissionen med uppdrag att se till att analyser görs för att bedöma om ytterligare insatser krävs och vilka prioriteringar som ska göras av kommissionen.

Regeringen anser även att kommissionen på nytt bör sammankalla Forum för marknadsbaserade instrument till gemensamma överläggningar.

Gällande den andra frågeställningen bedömer regeringen att det är rimligt att en rådskonstellation bör ha ett övergripande ansvar för uppföljning och rådet för allmänna frågor kan vara lämpligt. I övrigt anser regeringen att det kommande initiativet bör dra lärdomar av arbetet med Europa 2020-strategin och den europeiska terminen.

Regeringen anser vidare att miljørådet bör följa upp hur målet nås om att 20 % av EU-budgeten 2014-2020 ska gå till klimatåtgärder.

Regeringen föreslår därför att Sverige liksom vid tidigare tillfällen föreslår att kommissionen sammanställer och redovisar vartannat år hur målet nås.

Ett ramverk med rapporteringssystem och uppföljning är enligt regeringen nödvändigt. I vissa fall kan indikatorer kopplade till EU:s strategi för hållbar utveckling fortsatt användas.

7. Strategi för en cirkulär ekonomi – meddelande från kommissionen: Att sluta kretsloppet – en EU handlingsplan för den cirkulära ekonomin
– Riktlinjedebatt

Avsikten med behandlingen i rådet

Ordförandeskapet har för avsikt att miljørådet ska hålla en riktlinjedebatt om kommissionens meddelande om en Strategi för en cirkulär ekonomi med utgångspunkt i den delen av meddelandet som berör handlingsplanen.

Bakgrund

Kommissionen presenterade den 2 juli 2014 det så kallade gröna paketet bestående av ett meddelande om en cirkulär ekonomi samt ett förslag till ändring av flera direktiv om avfall, det så kallade avfallsdirektivet. Förhandlingarna av avfallspaketet pågick i rådsarbetsgruppen för miljö under hösten 2014 men i mars 2015 drog kommissionen tillbaka det gröna paketet.

Kommissionen presenterade ett nytt förslag om en Strategi för en cirkulär ekonomi den 2 december 2015. Meddelandet innehåller en handlingsplan för en cirkulär ekonomi samt ett förslag till ändring av sex olika direktiv på avfallsområdet.

Inför miljørådets riktlinjedebatt har ordförandeskapet tagit fram tre frågor inom ramen för handlingsplanen som efterfrågar:

1. *Vad medlemsstaterna prioriterar i handlingsplanen;*
2. *Vilka åtgärder som behöver vidtas för att främja en cirkulär ekonomi och användningen av marknadsbaserade instrument;*
3. *Vilken struktur som behövs för ett genomförande av handlingsplanen.*

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom ett förstärkt arbete med sikte på en cirkulär ekonomi inom EU och välkomnar kommissionens meddelande som ett steg i rätt riktning och den riktlinjedebatt som ordförandeskapet föreslagit.

Vad prioriterar regeringen

För regeringen är en omställning till en cirkulär- och biobaserad ekonomi nödvändig för att öka resurseffektiviteten och minska miljö- och klimatpåverkan, samtidigt som det gynnar näringslivsutveckling

och nya jobb. Utgångspunkten är en hållbar råvaruproduktion och giftfria materialströmmar. En biobaseradekonomi innebär att förnybara, biobaserade produkter används eller substituerar fossila produkter. Det inkluderar även användning av förnybar skogsråvara som biobränsle istället för fossila bränslen.

Regeringen anser dock att hänsyn måste tas till länders olika förutsättningar vad gäller uttag av biomassa och motsätter sig därför åtgärder som syftar till en reglerad allokering av skogsråvara till olika användningar och sektorer. Den cirkulära ekonomin innebär att främja en resurseffektiv återanvändning och återvinning av produkter och material baserade såväl på förnybara som ändliga råvaror samt att använda avfall som en resurs.

Vilka åtgärder behövs

Regeringen föreslår att Sverige i stort stödjer kommissionens inriktning i handlingsplanen. Det gäller särskilt initiativ för att främja en delnings ekonomin, nya affärsmodeller och industriell symbios. Det är enligt regeringen viktigt att genom olika åtgärder stärka marknader och handel med sekundärt och förnybart material, att använda kriterier kring resurseffektivitet i ekodesigndirektivet och att nya kriterier för detta utvecklas inom offentlig upphandling.

Regeringen föreslår att Sverige välkomnar åtgärder som syftar till att främja utveckling av globala kvalitetsstandarder för sekundära och förnybara råvaror, nya åtgärder inom producentansvaret och hållbar uttag av råvaror. Regeringen stödjer även åtgärder kring informationsspridning, innovation och forskning, samarbete med och mellan olika aktörer och samordning mellan olika politikområden.

Vilka strukturer behövs

Regeringen föreslår att Sverige välkomnar kommissionens initiativ att analysera och föreslå insatser för att stärka kopplingen mellan kemikalie-, produkt- och avfallslagstiftningen. Regeringen ser även positivt på att utveckla centrum för kunskapsspridning och samarbete med och mellan olika aktörer. Ett fortsatt samarbete mellan olika generaldirektorat inom kommissionen såsom Miljö (Env), Industri (Grow) och Hälsa och livsmedelssäkerhet (Sante) är nödvändigt. Dessutom skulle kommissionen kunna se över befintliga arbetsgrupper för resurseffektivitet och hållbar konsumtion och produktion för att effektivisera samarbetet mellan kommissionen och medlemsstater.

För ytterligare information se bifogat rådsPM.

8. Övriga frågor

a. Energiomställningen – främjande av miljövänliga energiformer

- Information från Österrike

Österrike önskar informera miljørådet om ett initiativ för att främja miljövänliga energikällor inom EU. Syftet med informationen vid miljørådet är att påbörja en diskussion med andra medlemsstater för att främja en långsiktig omställning mot ett tryggt, miljövänligt och hållbart energisystem inom EU.

Österrike anger energisektorn som en nyckel för att tackla klimatutmaningen och menar att mer fokus måste läggas på denna. Österrike föreslår vidare att en diskussion påbörjas som kan leda till ett "EU-protokoll" med syftet att befästa energipolitiska mål vad gäller förnybar energi, energieffektivisering och energibesparingar, att främja forskning och investeringar i förnybar energi, energieffektivisering och energibesparingar samt till att stödja medlemsstaternas åtgärder för att främja miljövänlig energi.

b. Genomförande av det sjunde miljöhandlingsprogrammet

- Lägesrapport från kommissionen på begäran från Belgien

Belgien avser informera miljørådet om vikten av genomförandet av det sjunde miljöhandlingsprogrammet, som är det övergripande ramverket för den europeiska miljöpolitiken för åren 2014-2020. Handlingsprogrammet innehåller nio miljömål som EU och dess medlemsstater ska sträva mot att genomföra under programperioden.

Belgien hänvisar till den europeiska miljömyndigheten EEAs rapport "The European Environment: State and Outlook 2015" som analyserat tre av målen och konstaterat brister i genomförandet. Belgien önskar därför uppmana kommissionen att se över de åtgärder som vidtagits för att genomföra de nio målen och skapa en förteckning kring mål och åtgärder där ytterligare ansträngningar behövs för genomförande till 2020. Belgien efterfrågar även att kommissionen presenterar en överblick över de åtgärder som planeras under 2016 och 2017.

c. Minamatapaketet

- Information från kommissionen

Kommissionen lade den 2 februari 2016 fram sitt förslag till genomförande av Minamatakonventionen om Kvicksilver, vilken antogs 2013. Förslaget till genomförande består i ett utkast till rådsbeslut för själva ratificeringen samt ett utkast till förordning.

Förslaget till en förordning syftar till att anpassa EU lagstiftningen till Minamatakonventionen, genom att se över existerande regler vilka idag finns främst i förordning (1102/2008) om exportförbud för metalliskt kvicksilver och vissa kvicksilverföreningar och kvicksilverblandningar och säker förvaring av metalliskt kvicksilver. Regeringen anser att kommissionens förslag har en alltför låg ambitionsnivå och har för avsikt att informera rådet om det.

d. Utsläpp från verklig körning

- Information från kommissionen på begäran från Frankrike

Frankrike avser informera miljørådet om att landet stödjer att en årlig översyn av den nya testproceduren för utsläpp av verklig körning/ RDE (Real Driving Emissions) ska göras från 2017. Det är för Frankrike inte acceptabelt att det finns stora avvikelser, vad gäller dieselbilarnas NOx-utsläpp, mellan laboratorietester och tester i verklig körning. Frankrike anser att den nya testproceduren RDE ska regleras i EU-förordningen nr 715/2007 (Euro 5/6-förordningen) och beslutas enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet om medbestämmande mellan Europaparlamentet och rådet gemensamt. Dessutom vill Frankrike att medlemsländerna uppmanar kommissionen att komplettera RDE proceduren till att även omfatta partikelutsläpp. Frankrike avser lämna sitt förslag till den tekniska kommittén (TCMV) i mars 2016.

Regeringen avser att Sverige vid miljørådsmötet understryker att testproceduren RDE snarast ska kompletteras till att även omfatta partikelutsläpp och även att Sverige bör stödja en årlig översyn av den nya testproceduren RDE ska göras från 2017.

e. EU:s handlingsplan mot olaga handel med vilda djur och växter

- Information från kommissionen

Kommissionen avser informera miljørådet om ett förslag till handlingsplan mot olaga handel med vilda djur. I kommissionens färdplan för framtagandet av en handlingsplan, som presenterades i september 2015 föreslogs tre alternativa ambitionsnivåer som innebär:

- att arbeta för att stärka efterlevnad av befintlig lagstiftning, främst genom FN:s konvention om handel med utrotningshotade arter (CITES),
- ett meddelande från kommissionen utan förslag till lagändringar,
- ett meddelande från kommissionen med förslag till lagändringar.

I färdplanen förespråkade kommissionen en handlingsplan utan förslag till lagändringar då det alternativet enligt kommissionen ger störst politisk medvetenhet, tar hänsyn till redan befintliga mål och resurser kan användas mer strategiskt och genomtänkt samt går tillräckligt fort att genomföra.

Kommissionen har inte presenterat ett slutligt förslag till handlingsplan än. Ordförandeskapet planerar att rådet ska anta slutsatser vid miljørådet den 20 juni 2015, baserat på kommissionens slutliga förslag.

f. Innovationsavtal

- Information från kommissionen

Kommissionens avser informera miljørådet om arbetet med Innovationsavtal som är frivilliga överenskommelser mellan kommissionen, innovatörer och myndigheter på nationell, regional och lokal nivå. Syftet med överenskommelsen är att identifiera och hantera hinder i EU:s reglering, förbättra möjligheterna att genomföra EU lagstiftning samt förtydliga bestämmelser för att förbättra regelverk. Målet är att stimulera ett effektivt samarbete mellan innovatörer och institutioner för att uppnå innovativa lösningar.

Innovationsavtalen spänner över flera politikområden och i april 2016 kommer en inbjudan skickas ut för området cirkulär ekonomi med möjlighet att anmäla intresse för innovationsavtalen. I början av 2017 kommer ytterligare tio avtal att väljas ut inom ramen för Horisont 2020 arbetsprogrammet varav "Industry 2020" för den cirkulära ekonomin.

Kommissionen föreslår att avtalen och resultaten av dessa ska hållas öppna, transparenta och tillräckligt allmänna för att inte påverka teknikutveckling eller ge konkurrensfördelar till en enskild aktör.

- g. Koldioxidupptag av skog och dess roll för att kunna genomföra Parisavtalet
 - Information från Polen

Polen önskar informera miljörådet om skogens viktiga roll inom klimatpolitiken som en sänka av koldioxid och genomförandet av Parisavtalet.

Polen betonar att det finns stor potential för att vidta kostnadseffektiva åtgärder för att öka upptaget av koldioxid i skogen. Utsläpp och upptag av koldioxid från markanvändning och skogen ingår i EU:s klimat- och energipolitiska ramverk till 2030. Fördelarna med upptag av koldioxid i skogen bör enligt Polen tas tillvara inom EU:s 2030-ramverk. Polen anser även att en möjlighet vore att kunna tillgodoräkna enheter för upptag av koldioxid i skogen inom EU:s system för handelssystem (EU ETS).